

Стрельцова О.В.

Державне некомерційне підприємство

«Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Верещак М.В.

Державне некомерційне підприємство

«Державний університет «Київський авіаційний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ACQUIS ЄС ЯК КЛЮЧОВА УМОВА НАБУТТЯ ЧЛЕНСТВА В ЄС

Стаття присвячена комплексному аналізу процесу адаптації законодавства України до правових стандартів ЄС (acquis ЄС) як ключової умови набуття членства в Європейському Союзі. У тексті викладено історико-процесуальні аспекти євроінтеграції України, починаючи від декларативного прагнення до членства та подій, що набули особливої актуальності після початку повномасштабної війни, до конкретних кроків, здійснених із 2022 року. Окрему увагу приділено еволюції правових механізмів, зокрема, методології пристосування національного законодавства до принципів, норм і стандартів ЄС через використання таких інструментів, як скринінг acquis, створення дорожніх карт у сферах верховенства права, реформування державного управління та зміцнення демократичних інституцій. Автори розглядають теоретичні основи процесу адаптації, підкреслюючи різницю між поняттями «адаптація» та «гармонізація», а також аналізують методологічні підходи до імплементації європейських стандартів у національну правову систему. Особливу увагу приділено визначенню форм адаптації (законодавчої, виконавчої, судової) та їх ролі у забезпеченні ефективної інтеграції України до правового простору ЄС. У статті наведено огляд ключових етапів процесу, зокрема, узгодження національного законодавства з міжнародними зобов'язаннями, формування координаційних органів та впровадження реформ за підтримки Європейської Комісії. Розглянуто також існуючі проблеми та виклики, зумовлені як внутрішніми факторами (адміністративні та законодавчі диспропорції, високий рівень корупції), так і зовнішніми умовами, зокрема впливом збройної агресії РФ проти України. Отже, адаптація законодавства України до acquis ЄС розглядається як багатовимірний процес, який визначає подальшу траєкторію євроінтеграції держави. У статті також розкрито інноваційні підходи до формування нормативно-правової бази, визначено важливість інтеграції міжнародного досвіду в українські реформи та наголошено на ролі координації між державними інституціями у впровадженні європейських стандартів. Аналіз наслідків адаптаційних заходів для економічного розвитку та соціальної стабільності створює основу для подальшого поглиблення інтеграційних процесів.

Ключові слова: Європейський Союз (ЄС), право ЄС, acquis ЄС, адаптація законодавства, установчі договори ЄС, джерела права ЄС.

Постановка проблеми. Україна завжди прагнула і декларувала свій намір набутти статусу повноправного члена Європейського Союзу (далі – ЄС, Союз), навіть попри відсутність «зворотного зв'язку» щодо цього питання з боку Союзу та його держав-членів. Проте реальних перспектив ці наміри отримали лише з початком повномасштабної війни РФ проти нашої держави. Звертаючись до хронології тих подій, варто згадати, що 28 лютого 2022 року Президент України В. Зеленський підписав заявку на вступ до ЄС. 17 червня 2022 року Єврокомісія опублікувала висновок щодо заявки України, визнавши європейську пер-

спективу України, та рекомендувала надати статус кандидата за умови виконання низки реформ: судової, антикорупційної, а також щодо деолігархізації, боротьби з відмиванням грошей, медіа та прав нацменшин [1, с. 246]. 23 червня 2022 року Європейська Рада одностайно схвалила рішення надати Україні статус кандидата на вступ до ЄС на основі рекомендацій Європарламенту та Єврокомісії. 14 грудня 2023 року Європейська Рада ухвалила рішення про початок переговорів про вступ України в ЄС. Відтоді, з метою поступового наближення законодавства України до норм права ЄС, стартував структурований процес адаптації

через скринінг *acquis* ЄС та відкриття переговорних кластерів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням адаптації законодавства України *acquis* ЄС завжди приділялася певна увага як науковцями, так і фахівцями-практиками. Зокрема, до тематики «приведення у відповідність», «узгодження», «зближення», «досягнення сумісності законодавства України із законодавством ЄС» звертались у своїх працях такі вчені-правознавці як О. Головка, В. Муравйов, Н. Мушак, Р. Петров, І. Яковюк та інші дослідники. Проте інтенсифікація процесів підготовки України до вступу в ЄС значно вплинула на темпи проведення відповідних адаптаційних заходів, а отже актуалізувала необхідність наукового аналізу як самого явища адаптації законодавства до правових стандартів Союзу, так і тих заходів, які супроводжують ці процеси.

Постановка завдання. Мета статті полягає у детальному вивченні та оцінці процесу адаптації українського законодавства до європейських норм (*acquis* ЄС) як невід'ємної умови для здобуття Україною статусу держави-члена ЄС, включаючи аналіз викликів і перспектив, які виникають у зв'язку з політичними та соціально-економічними змінами на міжнародній арені, а також розгляд правових інструментів, які застосовуються для гармонізації українського законодавства з європейськими вимогами.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що для держав, які мають намір вступити до складу ЄС, визначаються певні критерії відповідності для того, щоб уже на підготовчому етапі приєднання у країни-кандидата були розроблені правові механізми належного виконання норм права ЄС. Одним із таких критеріїв є адаптація національного законодавства до норм, принципів і стандартів Союзу – *acquis* ЄС. [2, с. 57].

Загалом процес адаптації національного законодавства до норм, принципів і стандартів Союзу включає сукупність способів і методів, за допомогою яких здійснюється зближення, узгодження, приведення у відповідність національного законодавства до *acquis* ЄС.

Слід зазначити, що ряд науковців та фахівців-практиків послідовно наголошують на необхідності розмежовувати поняття «адаптація» та суміжні категорії. Зокрема Н. Багай звертає увагу на різницю між поняттями адаптація, імплементація та гармонізація законодавства, зазначаючи, що адаптація передбачає пристосування національного законодавства до міжнародних стандартів і норм [3, с. 68].

На думку О. Головка, яка аналізує співвідношення понять «адаптація» та «гармонізація», саме термін «адаптація» має застосовуватися для характеристики процесу приведення національного законодавства третіх країн у відповідність до правових стандартів Союзу (тобто за межами Союзу). Пояснення цього полягає у тому, що за своєю суттю адаптація – це одностороннє зобов'язання до дії, а не досягнення певного результату (англ. *endeavours clause*), оскільки відсутність результатів не вважається порушенням державою-партнером узятих на себе зобов'язань [4, с. 551–568].

Натомість термін «гармонізація», – вважає О. Головка, – коректніше вживати для позначення процесу наближення правових приписів держав – членів ЄС до встановлених Союзом стандартів шляхом скасування відмінностей у національному законодавстві (тобто для позначення процесу законодавчого зближення всередині Союзу). Для обґрунтування своєї позиції автор посиляється на те, що саме цим терміном оперують установчі договори ЄС (зокрема, статті 114, 115 Договору про функціонування ЄС) [4, с. 557-558].

Адаптація як процес полягає у постійному вдосконаленні національного законодавства шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів та забезпеченні їх повного і неухильного виконання, формуючи, за висловом А. Лазовського, у першому випадку формальний вимір адаптації, а в другому – її реальний вимір [5].

Залежно від гілок влади, які активно здійснюють адаптацію національного права до правових стандартів ЄС, А. Лазовський виділяє законодавчу, виконавчу та судову адаптацію. Кожній із цих форм адаптації властиві відповідні методи їх проведення, які з точки зору правової науки характеризуються як правотворчі, правозастосовні та правотлумачні. Участь національного законодавця в особі вищого представницького органу держави – парламенту, який використовує національні (законотворчість) та міжнародні (зокрема надання згоди на схвалення міжнародних договорів) механізми правотворчості в процесі адаптації є, безумовно, визначальним чинником її успішного й ефективного проведення. З огляду на викладене законодавчу адаптацію слід вважати базовою, оскільки оновлення існуючої системи національного законодавства та створення нової нормативно-правової бази є складовою успішного проведення реформ у державах – партнерах ЄС [5].

Крім того, адаптація за інтенсивністю її проведення, а також за обсягом і змістом може бути

мінімальною, частковою (помірною) та максимальною (повною). Мінімальна адаптація застосовується в країнах, перспективи членства за якими Союз офіційно не визнає. Цей вид адаптації обмежується переважно галузями, пов'язаними з економічним та торговельним співробітництвом між ЄС та країною-партнером.

Часткова (помірна) адаптація законодавства третьої країни до *acquis* ЄС використовується у разі створення зони вільної торгівлі між країною-партнером та Союзом, що передбачає можливість поширення на таку країну деяких переваг внутрішнього ринку ЄС, зокрема свободи руху товарів та інших чинників виробництва.

Максимальна (повна) адаптація законодавства третьої країни до *acquis* ЄС вимагається у зв'язку із підготовкою цієї країни до членства в Союзі [6, с. 276]. Зокрема, стосовно держав-кандидатів на вступ до ЄС Європейська комісія визначила, що будь-яка часткова адаптація *acquis* ЄС без розв'язання конкретної проблеми може створити нові додаткові труднощі при приєднанні [7, с. 44].

Варто нагадати, що процес адаптації законодавства України до права ЄС був започаткований ще в первинному базовому договорі між Україною та ЄС – Угоді про партнерство та співробітництво 1994 р., проте Угода про асоціацію 2014 р. значно розширила його засади та функціональні складові. В Угоді про асоціацію визнається, що важливою умовою для розвитку і поглиблення політичної асоціації та економічної інтеграції між сторонами є поступова адаптація законодавства України до законодавства ЄС. На цьому багаторазово наголошується як у преамбулі, так і в статті, що визначає цілі асоціації, а також безпосередньо в тексті Угоди [8, с. 453].

Положення Угоди про асоціацію щодо адаптації українського законодавства створюють юридичні передумови для запровадження особливого процесу адаптації національного права з правом ЄС. При цьому йдеться не тільки про установчі договори Союзу, а й про загальні принципи права ЄС, акти його інститутів, прецедентну практику Суду ЄС і навіть про акти правозастосовного, програмного і рекомендаційного характеру, не наділені обов'язковою юридичною силою (м'яке право), тобто, по суті, про всі правові надбання (систему правових стандартів) Союзу, що і позначається терміном «EU *acquis*». З іншого боку, термін «законодавство України» в тексті Угоди також тлумачиться максимально широко: він охоплює не тільки власне закони, а й підзаконні акти, а поде-

куди і правозастосовну (зокрема адміністративну) практику [9].

Щодо практичних аспектів реалізації процесу адаптації, важливо розуміти, що при розробці законодавчих актів, спрямованих на адаптацію українського права до законодавства ЄС, недостатньо просто дослівно перенести текст акта ЄС до національного законодавства. Необхідно створити такі механізми, які забезпечать ефективне застосування норм права ЄС на практиці та їх органічну інтеграцію у правову систему України [10, с. 60].

З моменту набрання чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС 1 вересня 2017 року розпочався процес поступового наближення українського законодавства до стандартів ЄС. Хоча Угода визначала необхідні кроки, вона не встановлювала конкретних результатів чи чітких критеріїв рівня гармонізації українського законодавства з європейським. Відповідно до статті 51 Угоди про партнерство та співробітництво, ключовим завданням було узгодження законодавства України з *acquis* ЄС із визначенням пріоритетних сфер для адаптації. Для реалізації цих завдань було затверджено Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС, яка деталізувала механізми гармонізації українських правових актів із європейськими нормами [11].

Нова методологія розширення ЄС передбачає переговори за кластерами, де 35 розділів *acquis* поділені на шість тематичних блоків. Переговори за кожним кластером відкриваються лише після виконання державою-кандидатом усіх умов, необхідних для початку переговорів за кожним відповідним розділом. Під час цього процесу Європейська Комісія разом із країною-кандидатом здійснюють ретельний аналіз національного законодавства щодо відповідності вимогам *acquis* ЄС. Метою переговорів є досягнення домовленості про умови членства, у тому числі про можливість тимчасових або постійних винятків із *acquis*. Переговори вважаються завершеними після погодження сторонами всіх розділів *acquis* [12-13].

Закон України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 року визначає лише дві основні вимоги до нормативних актів, що адаптують національне законодавство до європейського права. По-перше, преамбула такого акта повинна містити посилання на відповідні акти права ЄС (ч. 1 ст. 38 Закону). По-друге, проєкт нормативно-правового акта має включати інформацію про відповідність (постатейну таблицю відповідності)

нормам *acquis* ЄС (ч. 4 ст. 43 Закону) [14]. При опрацюванні законодавчого акту виконується певний порядок дій: 1) визначення мети законопроекту, сфери регулювання та відповідності євроінтеграційним зобов'язанням; 2) встановлення конкретних положень права ЄС, які імплементуються, їх змісту; 3) аналіз актів права ЄС щодо їхньої мети, предмета регулювання, суб'єктів, винятків, типу вимог і зв'язку з іншими документами ЄС; 4) порівняння положення законопроекту з Угодою про асоціацію та іншими міжнародними договорами й актами ЄС; 5) вивчення висновків внутрішньопарламентських експертиз (наукової, юридичної, Комітету ВРУ з питань євроінтеграції); 6) підготовка таблиці відповідності, яка є інструментом моніторингу та планування адаптації [10, с. 61].

Для координації переговорного процесу та адаптації законодавства постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2024 року № 987 [15] створено Міжвідомчу робочу групу, а також профільні переговорні групи для підготовки позицій України у переговорах щодо укладення Угоди про вступ до ЄС за відповідними розділами переговорної рамки. Основні завдання груп: консолідація переговорних позицій органів влади, планування й моніторинг виконання рекомендацій Європейської Комісії, підготовка пропозицій щодо Національної програми адаптації законодавства України до *acquis* ЄС, а також координація роботи міністерств та інших органів під час переговорів про вступ до Євросоюзу.

Окрім цього, наразі триває процес селф-скринінгу українського законодавства щодо відповідності *acquis* ЄС. За результатами першого етапу, проведеного у 2023 році, визначено близько 3000 актів права ЄС, які потребують імплементації в національне законодавство [16].

На 9-му засіданні Ради асоціації Україна-ЄС, що відбулося 20 березня 2024 року в Брюсселі, було представлено звіт щодо виконання Угоди про асоціацію за 2023 рік. Загальний рівень виконання Угоди між Україною та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії й їхніми державами-членами за період з 2014 по 2024 рік зріс із 72% у 2022 році до 77% у 2023 році, тобто на 5% більше. Водночас, рівень реалізації запланованих завдань на 2023 рік становить 88%, з яких урядом України виконано 86%. Найвищий прогрес (понад 90%) досягнуто у сферах інтелектуальної власності, статистики та обміну інформацією, гуманітарної політики, юстиції, свободи, безпеки, прав людини, освіти та молоді, політич-

ного діалогу, національної безпеки та оборони [17].

Україна також успішно виконує як основні сім рекомендацій Європейської Комісії, зокрема було проведено судові реформи, посилено боротьбу з корупцією та відмиванням коштів, реалізовано антиолігархічні заходи, узгоджено регуляцію медіа та реклами з правом ЄС та покращено захист прав нацменшин. Додаткові чотири рекомендації стосуються збільшення штату НАБУ, розширення повноважень НАЗК, лобіювання та захисту прав нацменшин. Це дозволяє розраховувати на позитивну оцінку з боку Єврокомісії щодо відповідності додатковим критеріям для членства в ЄС.

Виконання демократичних принципів і стандартів є важливим не лише для подальшого просування в переговорах про вступ, але й для отримання фінансової допомоги. Так, у межах механізму підтримки «Ukraine Facility» на 2024–2027 роки на суму 50 млрд євро уряд України затвердив план, який передбачає реалізацію 69 реформ і 10 інвестицій, поділених на 146 якісних та кількісних індикаторів, що охоплюють 15 напрямків [18, с. 96].

Водночас Україні буде складно досягнути належного рівня відповідності критеріям членства в ЄС. Ще до початку війни ефективність державного управління в Україні поступалася більшості країн Центральної та Східної Європи. Зокрема, у 2023 році Україна мала низькі показники державного управління, поступаючись у цьому питанні навіть найменш успішним державам-членам ЄС. Крім того, її показники також були значно нижчими, ніж у нинішніх десяти кандидатів і потенційних кандидатів на вступ до ЄС [19, с. 9]. Тому, реалізуючи підготовчі заходи з метою набуття членства в ЄС, Україна продовжує активну роботу над трьома дорожніми картами у сферах верховенства права, реформи державного управління та функціонування демократичних інституцій.

Дорожня карта у сфері верховенства права визначає пріоритети та заходи для посилення судової системи, боротьби з корупцією, забезпечення і захисту основоположних прав людини, а також гарантії юстиції, свободи та безпеки. Документ містить конкретні кроки з підвищення незалежності та ефективності правосуддя, посилення інституційної спроможності антикорупційних органів, вдосконалення пенітенціарної системи і посилення захисту персональних даних. Його ухвалення та виконання є умовою відкриття Кластера 1 «Основи процесу вступу до ЄС» і визначатиме динаміку переговорів України з ЄС.

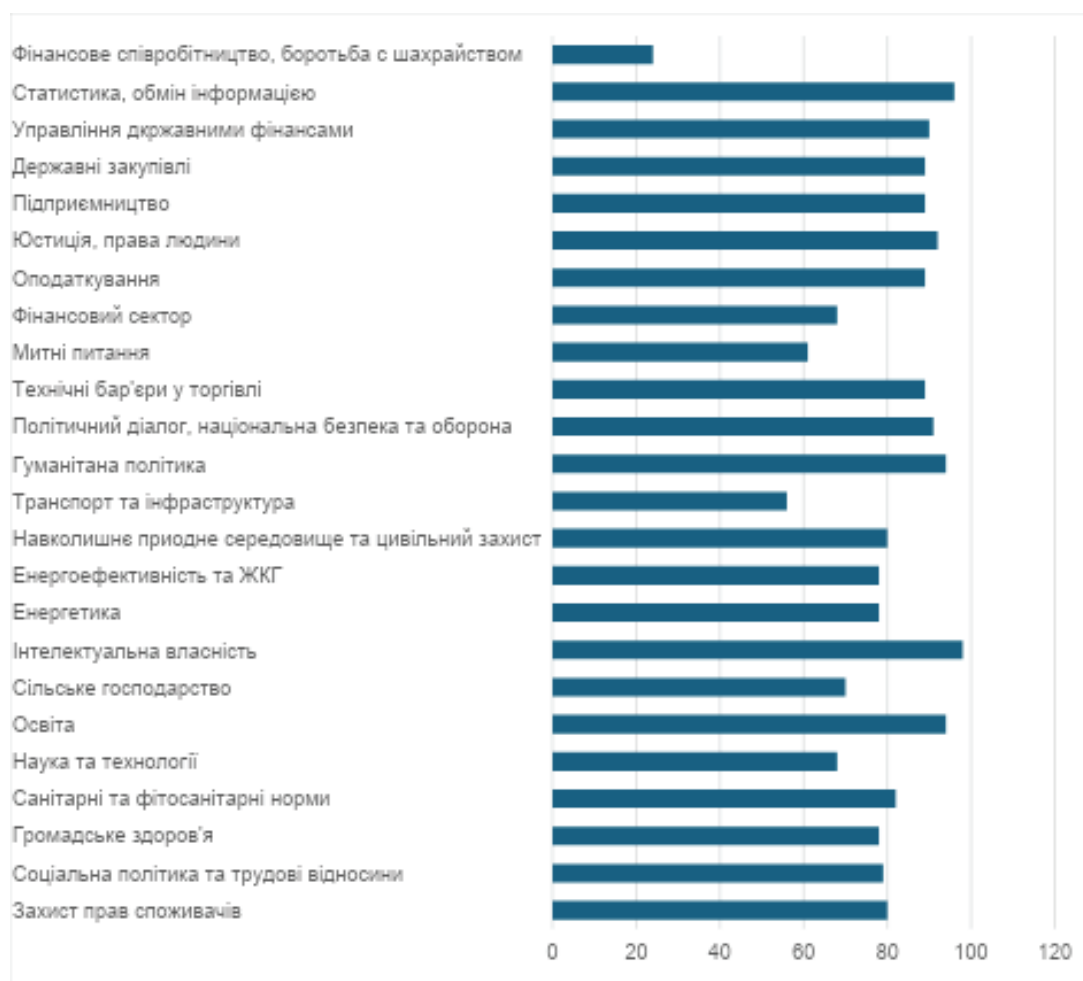

Рис. 1. Загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію за сферами станом на початок 2024 року [17]

Дорожня карта реформи державного управління зосереджена на модернізації держапарату і створенні ефективної системи формування та координації політики, на покращенні якості державних послуг, цифровізації, посиленні управління державними фінансами й оптимізації роботи державної служби. Вона містить орієнтири для розроблення стратегій реформування держуправління та управління державними фінансами до 2030 року, а також передбачає оновлення законодавчої бази відповідно до права ЄС.

Дорожня карта з функціонування демократичних інституцій описує необхідні зміни для зміцнення демократичної системи України, включно з прозорими виборчими процедурами, покращенням парламентської діяльності та посиленням ролі громадянського суспільства в ухваленні рішень. Попри те, що затвердження цього документа не є формальною умовою для відкриття Кластера 1, його підготовка важлива для забезпечення підтримки держав-членів ЄС і формує підґрунтя для подальшого ефективного

переговорного процесу щодо вступу України до Євросоюзу [20]

Всі дорожні карти синхронізовано з міжнародними зобов'язаннями України та іншими стратегічними документами.

Широкомасштабна війна проти України змусила суттєво переглянути пріоритети внутрішньої політики та соціально-економічного розвитку, що негативно вплинуло на темпи й ефективність євроінтеграції. Через бойові дії сповільнилися реформи в рамках Угоди про асоціацію з ЄС, деякі завдання відкладено до мирного часу, а окремі європейські норми потребують адаптації до умов воєнного стану. Попри зусилля ЄС із лібералізації торгівлі, війна знизилася зацікавленість європейських партнерів до співпраці та інвестицій через високі ризики. Водночас Україна стала залежною від міжнародної допомоги, яка покриває третину бюджету. Крім того, значні політичні, фінансові та кадрові ресурси країни спрямовані на протидію російській агресії, оборона забирає майже

половину державних витрат. У таких умовах інтеграція до ЄС неминуче відходить на другий план у політичному та суспільному дискурсі [21, с. 11-12]. Також процес адаптації українського законодавства до норм ЄС на цьому етапі має низку проблем: відсутність єдиного і стабільного законодавчого поля, суперечності між українськими та європейськими нормами, відмінності у правових традиціях та кадровій політиці, а також високий рівень корупції. Серед додаткових складнощів – необхідність адаптації кодексів і законів, недостатня мовна та фахова підготовка законотворців щодо права ЄС, складнощі перенесення норм ЄС у національну правову систему та ризик викривлення змісту через неврахування юридичних особливостей актів ЄС [22, с. 166].

Водночас війна також підкреслила важливість швидкої та ефективної адаптації законодавства для забезпечення стабільності й розвитку країни. Потрібно здійснити комплексні заходи, спрямовані на припинення війни з РФ, активізацію економічних реформ, зниження рівня корупції, покращення якості управління та залучення додаткових

ресурсів для наближення стандартів життя й економічного розвитку до рівня країн ЄС.

Висновки. Адаптація законодавства України *acquis* ЄС є однією з ключових умов набуття членства в цьому інтеграційному міждержавному об'єднанні. Цей процес включає сукупність способів і методів, за допомогою яких здійснюється зближення, узгодження, приведення у відповідність національного законодавства до *acquis* ЄС. Історична орієнтація України на євроінтеграцію активізувалась із початком війни, прискорюючи адаптацію законодавства через скринінг *acquis* ЄС та відкриття переговорних кластерів. Попри прогрес у ключових реформах, таких як судова реформа та антикорупційні заходи, існують виклики: суперечності між національними та ЄС нормами, нестабільність законодавства, обмежені кадрові ресурси та висока корупція, що ускладнюють адаптацію. Ефективність адаптації залежить від координації між інституціями та чітких механізмів моніторингу процесу інтеграції України в ЄС, що вимагає продовження реформ для економічної стабілізації та покращення управлінських процесів.

Список літератури:

1. Кочеванова Ж.І. Еволюція розвитку відносин України та Європейського Союзу. Актуальні питання у сучасній науці. 2022. №3. С. 238-251.
2. Стрельцова О.В. Вплив європейського права на конституціоналізацію правової системи України. Теорія і практика конституціоналізації галузевого законодавства України: монографія / наук. ред. Ю. С. Шемшученка, відп. ред. Н. М. Пархоменко. Київ: Вид-во «Юрид. думка», 2013. 308 с. С. 57–81.
3. Багай Н.О. До поняття адаптації аграрного законодавства України до законодавства ЄС. Актуальні правові проблеми інноваційного розвитку агросфери: збірник матеріалів науково-практичної конференції 20 лист. 2020 р. Харків : Юрайт, 2020. С. 68-73.
4. Головка О. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України: монографія / А. Я. Мельник, С. О. Мельник, А. І. Дмитрієв та ін.; за ред. В. Н. Денисова. Київ: Юстініан, 2006. 672 с.
5. Lazowski A. Adaptation of the Polish legal system to European Union Law: Selected Aspects. SEI Working Papers. May 2001. № 45. URL: <http://www.sussex.ac.uk/units/SEI/pdfs/wp45.pdf>.
6. Гришак С.В. Теоретичні основи адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Форум права. 2012. № 4. С. 273–277.
7. Agenda 2000. For a stronger and wider Union. European Commission. Bulletin of the European Union, Supplement 5/97, 1997. P. 44-45.
8. Стрельцова О.В. Конституціоналізація процесу асоціації України з Європейським Союзом: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2017. 532 с.
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820
10. Путівник з адаптації законодавства України до права ЄС: теоретичні та практичні аспекти / Л. А. Ваолевська, І. М. Мишак, І. С. Заярна, А. М. Кондратова, М. О. Лисенко, Т. П. Мельник. Київ, 2023. 120 с.
11. Фокін Я.Ф. Проблеми та перспективи адаптації законодавства України до норм ЄС під час збройної агресії. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2024. №12. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-01-09>

12. Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року: Розпорядження КМУ від 09.12.2022 № 1155-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1155-2022-%D1%80#Text>
13. Монаснюк А., Атаманчук Н. Апроксимація законодавства України до права ЄС щодо акцизного оподаткування енергетичних продуктів. Юридична газета. 2024. URL: <https://surl.gd/spyplo>
14. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
15. Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу: Постанова КМУ від 27 серпня 2024 р. № 987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-2024-%D0%BF#Text>
16. Любарець А. Євроінтеграція: інституційний і кадровий вимір. URL: <https://surl.li/gctpmu>
17. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2023 рік. URL: <https://surl.li/fhlger>
18. Саприкін В. План для Ukraine Facility 2024-2027: цифрова трансформація публічного управління. Україна на шляху до ЄС: виклики та перспективи : матеріали круглого столу до Дня Європи в Україні (Київ, 9 трав. 2024 р.): / за заг. ред. Л. Г. Комахи, М. С. Орлів, Ю. Г. Рубана. Київ: ННІ ПУДС КНУ, 2024. С. 96-98.
19. Богданець О., Паламарчук Т. Виклики для сторін від вступу України до ЄС. Україна на шляху до ЄС: виклики та перспективи : матеріали круглого столу до Дня Європи в Україні (Київ, 9 трав. 2024 р.): / за заг. ред. Л. Г. Комахи, М. С. Орлів, Ю. Г. Рубана. Київ: ННІ ПУДС КНУ, 2024. С. 9-11.
20. Україна готує три Дорожні карти в межах вступу до ЄС: що передбачають ці документи і чому вони важливі. URL: <https://surl.li/zkyhjx>
21. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. 2022. № 1–2 (187– 188). 132 с.
22. Гуртова К. М. Теорія і практика адаптації законодавства України до законодавства ЄС. Київський часопис права. 2024. №4. С. 162-168.

Strieltsova O.V., Vereshchak M.V. FEATURES OF THE PROCESS OF ADAPTING UKRAINIAN LEGISLATION TO THE EU ACQUIS AS A KEY CONDITION FOR EU MEMBERSHIP

The article is dedicated to a comprehensive analysis of the process of adapting Ukrainian legislation to EU legal norms (EU acquis) as a key condition for obtaining membership in the European Union. The text outlines the historical and procedural aspects of Ukraine's European integration, starting from the declarative aspiration to membership and events that became particularly relevant after the onset of the full-scale war, to specific steps taken since 2022. The article pays particular attention to the evolution of legal mechanisms, specifically, the methodology of adapting national legislation to the principles, norms, and standards of the EU through tools such as the screening of acquis, the creation of roadmaps in areas of rule of law, public administration reform, and strengthening of democratic institutions. The author examines the theoretical foundations of the adaptation process, highlighting the difference between "adaptation" and "harmonization," and analyzes methodological approaches to implementing European standards into the national legal system. Special attention is given to defining the forms of adaptation (legislative, executive, judicial) and their role in ensuring effective integration of Ukraine into the EU's legal space. The article reviews key stages of the process, including the alignment of national legislation with international commitments, the formation of coordinating bodies, and the implementation of reforms supported by the European Commission. It also considers existing problems and challenges caused by internal factors (administrative and legislative disparities, high levels of corruption) and external conditions, particularly the impact of the military conflict. Thus, the adaptation of Ukrainian legislation to the EU acquis is seen as a multidimensional process that defines the further trajectory of the state's European integration. The article also reveals innovative approaches to forming the regulatory base, notes the importance of integrating international experience into Ukrainian reforms, and emphasizes the role of coordination among state institutions in implementing European standards. The analysis of the effects of adaptation measures on economic development and social stability lays the groundwork for further deepening integration processes.

Key words: European Union (EU), EU law, EU acquis, legislative adaptation, EU founding treaties, sources of EU law.